De kwaliteit van een officierskorps

„C'est la vocation qui fait la valeur d'un corps d'officiers" is geen bewering uit het verre verleden, doch een conclusie uit een recent artikel van de hand van Generaal André Beaufre („La vocation militaire et la tradition", in Le Figaro van 4 juni 1971), waarin hij de vraag stelt voor welk officie wij in het huidige tijdsbestek officieren opleiden. Hij beantwoordt de vraag ook en sluit daarbij aan op een van zijn vroegere publikaties, die de stelling, inhoudende dat het huidige nucleaire evenwicht een dusdanige afschrikking betekent dat van oorlogsrisico nauwelijks sprake kan zijn, als gevaarlijk aanmerkt. Er moge een reële mogelijkheid zijn, dat onverhoopte toekomstige militaire conflicten van conventionele aard zullen zijn, doch ook die houden het risico van sneuvelen in. Het is dat op voorhand te aanvaarden risico en het feit, dat hij de hem toevertrouwde soldaten, die een zelfde risico lopen, in het gevecht zal moeten leiden, die een officier in een positie plaatsen die totaal verschilt van de positie van andere overheidsdienaren.

Moeten wij Beaufres voorstelling van zaken als theatraal en onwezenlijk van de hand wijzen? Aanmerken als niet toepasselijk voor moderne omstandigheden? Zijn niet bekwaamheid, vakkennis, discipline, leiderschap, factoren die belangrijker zijn? Lopen militairen in moderne oorlogen wel zoveel groter risico dan andere bevolkingsgroepen? Ten slotte: wat kopen wij voor deze traditionele opvattingen? Beaufre meent zelfs, dat een officierskorps, samengesteld uit beroeps- en reserveofficieren, een soort „orde" moet zijn en de leden van die orde moeten zich „geroepenen" gevoelen. Hun roeping is waardebepalend voor het korps.

Er is ook een nuchtere redenering, uitmondend in Beaufres conclusie. De beschaving is niet zo ver gevorderd, dat agressie en gebruik van geweld uitgesloten kunnen worden geacht. Daarom is geen enkele — ook geen enkele democratische — gemeenschap van oordeel dat een krijgsmacht overbodig is. Een krijgsmacht heeft slechts reden van bestaan als zij kwalitatief en kwantitatief berekend is voor haar taak. Een organisatie waarvan het leidinggevende personeel, hoe vakbekwaam het ook overigens zou zijn, niet gemotiveerd is, zal op kritieke ogenblikken falen. Is er wel principieel verschil tussen „gemotiveerden" en „geroepenen"? In feite maakt elk individu voor zich zelf uit of het zich gemotiveerd of geroepen acht. Bekwaamheid en discipline zijn onontbeerlijke waarden, doch komen eerst tot hun recht in een organisatie waarin de leidinggevenden mentaal geschikt zijn deze waarden ten nutte te maken.

Het perspectief dat de krijgsmacht haar toekomstige officieren biedt wordt in deze tijd wel geacht onzeker te zijn. Niettemin verkeert Frankrijk nog in de situatie dat bv. het aantal kandidaten voor Saint-Cyr (de Franse militaire academie) het aantal beschikbare plaatsen verre overtreft. Degenen die zich geroepen achten zijn in ruime mate beschikbaar. Het is belangrijk, dat ook voor de opleiding tot officier bij onze krijgsmacht zich voldoende enthousiaste jonge mensen melden.

Met Beaufre kunnen wij het eens zijn, dat in het ideaal — en dat is mede gebaseerd op belangrijke elementen uit de traditie — en niet in welke waarde dan ook, de voornaamste kracht van een krijgsmacht ligt.

